

NEKROLOJİ:**RAİF YELKENCİ*****Reşat Ekrem KOÇU**

Son büyük sahhaf Râif Yelkenci'nin şu geçen Ramazan içinde vefat etmiş olduğunu Sayın Kemal Elker'den öğrendim.

Onaltı'ncı Yüzyıl Türk Edebiya'tını temsil eden Bâki Efendi, kendine seslenerek "Ey Bâki, senin kadrin tabutun musalla taşına konulunca bilinecek. Ve yâran, o tabutun önünde el bağlayıp saf saf dizilecekler.." demişti.

Dostluğa sadâkat ve vefanın, kadir ve kıymetin unutulduğu bir devirde yaşıyoruz gibi geliyor bana.

Arşivimde Mehmet Raif Yelkenci için pek az şey bulabildim. Hicri takvim ile 1310 yılında (miladi 1892 - 1893) Kandıra'da doğmuştu. Ölümünde 80 - 81 yaşında idi. Babası yelkenci idi, adı Hasan Efendi ve bu ad ona dedesinden kalmıştı, bilhassa Kefken Adası'ndaki odun kayıklarına yelken diker satarlardı. Soyadı Kanunu çıktığında Mehmet Raif ailesinin iş adını soyadı olarak almıştı.

Küçük yaştan beri ayağı sakattı. 1905'de 12 - 14 yaşlarında İstanbul'a geldi, bir süre amcası Aziz Efendi'nin Beyazıt Meydanı'ndaöi küçücük kitapçı-tütüncü dükkânında çıraklık yaptı. Kitapçılığa hevesi o zaman başladı.

Birinci Cihan Harbi'nde ayağının sakatlığı sebebi ile silâhsız asker oldu, askeri hastahanelerde ve Harbiye Nazırlığında kâtiplik yaptı, terhisinden sonra da bir süre dördüncü sınıf kâtip olarak Harbiye Nazırlığında çalıştı.

* Reşat Ekrem Koçu'nun, Tercüman Gazetesi'nin 27.X.1974 tarihli nüshasında çıkan «Gün İçinde Tarih» başlıklı yazısından iktibas edilmiştir.

1918'de bugünkü adı ile Çadırcılar Caddesi'nde, eski Sahhaflar Çarşısı'nda Şevki Efendi adında bir kitapçının dükkânını aldı ve ömrünün sonuna kadar 9 kapı numaralı o dükkânda kaldı ve o kitapçı dükkânını, ilk Türk matbaasının açılmasından önceki sahhaflık gelenekleri ile yaşatan bir sahhaf dükkânı yaptı.

Sahhaf ile kitapçı aynı şey değildir. Merhum hakkında duyduklarımı, bildiklerimi sıralıyayım :

1 — Nâdir bulunur kitapları erbâbına satardı,

2 — Öyle bir kitaba muhtaç gençlere, bilhassa yüksek tahsil yapan gençler ve öğretmenlere şaşılacak fiat indirimleri yapardı.

3 — Kocasından, babasından, evlâdından kalmış kitapları satmak durumuna düşmüş dullara yetimlere kitabın değerini verirdi.

4 — Kendisi el yazması tarih ve edebi eserlerden güzel bir koleksiyona sahipti.

5 — Birgün dükkânında bir hattatın bir kitap kopye etmekte olduğunu gördüm, «Tek nushadır, satamıyorum, bunu satmak için istinsah (kopya) ettiriyorum, hattatın ücretini kitabı almak isteyen zât verecek..» demişti.

Hayata bir mübarek Ramazan gününde vedâ eden Raif Yelkenci'ye Tanrıdan rahmet dilerim.